

DE STANDAARD

Woensdag 9 November.

Abonnementsprijs per 3 maanden:
Voor Amsterdam / 2.50. — Buiten Amsterdam franco / 2.90.
Enkele Nummers 5 Cents aan het Bureau.

BUREEL: Warmoesstraat 106, Amsterdam.
Directeur-Uitgever J. A. WORMSER.

Advertentiën, van 1 tot 6 regels 90 Cents,
iedere regel daarenboven 15 Cents. Aanvragen of vermelding
van liefdegaven 10 Cents per regel.

Stekje of stekje?

I.

Wijlen de Minister van Staat Graaf van Lynden van Sandenburg blijkt een slecht profetie te zijn geweest, toen hij in 1874 het denkbeeld van een *Wetboek op den arbeid* een *stekje* noemde, dat gedoemd was om ten onzent onvruchtbaar te blijven, en nooit een *stekje* kon zijn, waaruit iets voor onze arbeidende volksklasse stond te groeien.

Na twaalf jaren toch is de overtuiging met opzicht tot dit onderwerp in onze Tweede Kamer reeds derwijls omgeslagen, dat de partijen onderling wedijveren om de eere van het initiatief.

Vierderlei oorzaak heeft medegewerkt, om Van Lynden's profetie zoo snel te logenstraffen.

In de eerste plaats de wetgeving op sociaal gebied in andere staten. Ten tweede de *achteruitgang in den algemeenen welstand*. Ten derde de *woelingen der sociaal democratie*. En ten vierde de toekenning van het *stemrecht aan uitgebreide burgerkring*.

Zij het ons vergund, elk deze vier kortelijk toe te lichten.

Onder de staten van het Buitenland, waar het oog van den wetgever ook op den arbeid viel, stond Engeland vooraan en lange jaren alleen.

Oorzaak hiervan was, dat in Engeland de nijverheid tot den hoogsten bloei was geklommen, en de schaduwzijde vooral van den fabrieksarbeid in geen land zoo sterk uitkwam. Oorzaak was ook, dat in Engeland tusschen kapitaal en pauperisme breeder kloof dan ergens elders gaapte. Oorzaak almede, dat dank zij den invloed, dien het Evangelie door de Shaftesbury's ook op politiek gebied had, barmhartigheid en rechtsbesef in geen land zoo spoedig aan het woord kwamen. En oorzaak eveneens, dat Engeland, aan alle codificatie vreemd, en streng praktisch ook in zijn wetgeving, er eerder dan eenig ander rijk toe kon overgaan, om deze gewichtige gelegenheid *incidenteel* te regelen.

Toch had Engeland's initiatief ten deze het nadeelgevolg, én dat andere staten slechts in Engeland's exceptieele toestanden een voldoende motief voor zulk wetgevend optreden zagen, hetgeen derhalve hun, zoo waanden ze, niet aanging; én dat Engeland's incidenteele regeling van hetgeen het hardst om voorzieningschrede, afhiel van een principieele overweging van het sociale vraagstuk in zijn geheel.

Eerst Bismarck's optreden gaf den stoot, om op dit terrein verder te komen.

Naar Duitschen aard gewoon geen stukwerk te leveren, maar heel het vel van operatie te overzien, eer het eerste schot gelost wordt, had Bismarck zich in een systeem van sociale wetgeving ingedacht, eer zijn eerste sociale proeve voor het Parlement kwam.

Voorgelicht door hetgeen de Staats- en Katheder-socialisten reeds twintig jaren lang in hun staathuishoudkundige studiën hadden aanbevolen of aan critiek onderwierpen, zag Bismarck terstond in, hoe hier in het minst geen sprake was van het gladstrijken van enkele rimpels of plooiën, en dus veel minder van het nemen van incidenteele voorzorgsmaatregelen; maar dat integendeel het sociale vraagstuk geheel de maatschappelijke en staatkundige ontwikkeling der toekomst stond te beheerschen, zoodat het kiezen van vaste uitgangspunten en het trekken van vaste lijnen, waarlangs de wetgever zich te bewegen had, onvermijdelijk was.

Ij lachte om de ongerijmde opinie, alsof met wat mededoogen voor de verminkte en uitgediende soldaten der nijverheid het sociale vraagstuk ook maar één enkele schrede nader aan zijn oplossing was gekomen. Heel het maatschappelijk saamleven, de toekomst van Pruisen en van het Duitsche rijk, ja van Europa hing z. i. aan een

goede oplossing vooral van dit vraagstuk. liet was hem geen politiek geknutsel, maar in vollen zin *haute politique*, een geniaal en reusachtig staatsalent, als het zijne, niet onwaardig.

En natuurlijk, toen een man als Bismarck voorging, begonnen ook de premiers in naburige landen hun aandacht aan dit onderwerp te wijlen.

De sociale quaestie kwam op het ministerieel program.

Bovonderd werd deze voorwaartsche beweging in de tweede plaats door den *achteruitgang in algemeenen welstand*.

Lange jaren had men den roekoeloozen droom gedroomd van de eindeeloos oplopende reeks.

Cijfer wierd naast cijfer gelegd, en uit die cijfers wiskunstig bewezen, dat de productie en consumtie, dat vertier en welstand steeds en geleidelijk toenamen.

Het was een proces als van een uurwerk, en bij dit ééne sociale uurwerk scheen het probleem van het *peperium mobile* gevonden te zijn.

Op stilstand of trager gang in het proces, vooral op mogelijk terugloopen van den wijzer, werd niet gerekend.

De consumtie maakte den indruk van een onmetelijke spons, die, hoe veel water de productie in de kuip ook aanvoerde, nooit verzadigd kon zijn, maar altoos nieuwe stroomen moest inzuigen en opzwellen.

Aan een tijd, dat deze spons geheel volgedronken zou zijn, en door het ophouden van toeneming in de consumtie plotseling de arbeid van productie doelloos zou worden, had niemand gedacht, en veel minder nog gedacht aan de namelooze ellende, die deze voldinging van het proces over de rusteloos toenemende bevolking zou brengen.

Den dag van *voorspoed* had men genoten, en van een dag des *kwaads*, die komen kon, niets vermoed.

De menschelijke trots, door klimmenden welstand steeds hoovaardiger geworden, stond te hoog, om aan een perk voor zijn alvermogen te kunnen gelooven.

Toch is sedert die dag des kwaads gekomen, nog niet in al zijn schrilheid, maar toch als voorbode van nog veel erger, dat ons te wachten staat. Plotseling, als met een *Krach*, die van de Beurs tot in de Werkplaats doordreunde, is men wakker geschrikt. Men tast nu als met de handen, dat het denkbeeld van het altoos klimmend proces onwaarsachtig is. En niet zonder angst voor de toekomst vraagt men zich af, wat bij den opgedreven standaard van het maatschappelijk leven en bij het altoos toenemen der miljoenen inwoners eens, bij ernstiger catastrophie, uit deze hongerende menschenmassa worden zal.

Het PANES et CIRCENSES uit den Romeinschen keizertijd begon in zijn tragische roekoeloosheid verstaan te worden.

Brood! brood! voor de werkelozen en daardoor hongerenden, klonk als een brandgeroep in het oor van onze welgezeten en welvarende burgerij.

Te banger indruk maakte dit geroep om wat we in de derde plaats noemden: *de woeling der sociaal-democratie*. Eerst had men om deze nieuwe soort Democraten gelachen. Het was al te dwaas, om eigendom diefstal te noemen, en Proudhon's Fransche geestigheid en paradoxale uitlating tot een systeem te willen verheffen.

Wat wilden deze onverlaten in hun dulle razernij!

Niemand immers zou hun gehoor leenen. Een ieder ze uitkrijten. Van hun roepen en schreeuwen kwam niets.

Doch zie, terwijl men dus lachte en op zijn lachen vrolijk insliep, begon er iets te ritselen in het stille woud. Er vertoonden zich onrustige teekenen. In Rusland het Nihilisme; in Frankrijk de Anarchie; in België de *Grévisen* uit de mijnen in het kolonbekken van Luik en Henegouwen; in

Duitschland de sociaal-democraten. En voorts in alle landen van Europa woelingen in de wereld der arbeidsklasse, die verbluften door heur brutaliteit. Ook ten onzent, onder onze anders zoo rustige werklieden, werd het eerste dreunen van het naderend onweer reeds gehoord.

En wat nog ongezelliger aancede, de ideeën van die bezetenen vonden hun tolken. Snedige denkers, vaardige sprekers maakten zich op, om zoo dolzinnige theorieën te bepleiten. Gansch een pers en litteratuur verscheen.

Ook vertoonden zich de sporen van een krachtige organisatie; en merkte men te kwader uur, dat van Moskou tot Californië al dit woelen in onderling verband stond. Zelfs was er een kas, en in die kas ontbrak het geld niet, ook al vloot het niet ruim.

Berlijn, het bleek nog bij de laatste stembus, wemelt van lieden, die in deze booze gedachtenwereld opgaan.

En toen riep men wel eerst: „Politie en soldaten” en scheen een liederke als van „*de Haman dood!*” verandering te bieden; maar ernstiger lieden zagen het toch ernstiger in.

Aan dien toestand moest iets gedaan worden.

En hiermee komen we vanzelf op het vierde punt, dat we noemden: *de toekenning van het stemrecht aan breeder burgerkring*.

Uitbreiding van stemrecht is in de lucht. Ge neemt ze overal waar. In elk land vertoont zich behoefte aan een *reform-bill*, zo lang census, vermoed of met open vizier, gehandhaafd bleef. Alle poging tot tegenstribbelen baat niet, maar verzwakt slechts den finalen weerstand. En het dringen van deze geheimzinnige macht gunt u geen ruste, eer de buitenste kring, die door de straal-lengte van uw kiesrechtbeginsel wordt aangegeven, bereikt is.

Doch hiermee komen er dan ook heel andere trekken op het gelaat uwer landspolitiek.

Factoren, die dusver tot werkeloosheid gedoemd waren, geraken in beweging.

De menigte wordt zich van haar macht en invloed bewust. In kringen, waar dusver geen politieke gedachte doordrong, begint men over de aangelegenheden van den Staat na te denken.

Er komt een breede critiek op, waar- aan niemand dusver gewoon was.

En wat men ook tegenpruttele, de stembuslogica is onverbidlijk. De meeste stemmen winnen het, om die meeste stemmen komen nu eenmaal toe aan lieden, die dusver achteruitgezet en onmondig gehouden, iets van wrevel in hun hart hebben, en juist door die achteruitzetting zich in illusies hebben ingeleefd, die nooit worden verwezenlijkt.

Bedenkt men daarbij nu, dat ook politie en leger, hoe langzaam ook, den invloed van deze nieuwe opkomende macht ondergaan moeten, en dat hetgeen in 1789 gezien is, zich met logische noodzakelijkheid, ook als vrucht van deze revolutie in de algemeene denkbeelden staat te herhalen, dan begrijpt men Modderman, die van zeer booze dagen die komende waren nog in Van Lynden's tweede Kabinet profeteerde, en is men al licht geneigd Modderman's profetische gave hooger aan te slaan, dan Van Lynden's profetisch talent, dat zich uitsprak in het *stekje* en *stekje*.

.. Voor vier jaren vast.

De nieuwe manier van vier jaren aan één stuk te parlementeren, zal van veel sterker invloed op het politiek gestel blijken, dan ons volk vermoedt.

Reeds werd er op gewezen, hoe dit vierjarig parlement tot Revisie van de Grondwet, juist door zijn in eens aftreden ook zonder ontbinding, veel beter bewaam is.

Maar reken ook met dit ander verschijnsel, dat een eenigszins belangrijke meerderheid, die voor vier jaren vast zit, veel

meer dan dusver de handen uit de mouwen zal steken, om het land naar haar hand te zetten.

Dit voor de minderheden onloochenbaar en omvangrijk gevaar zal den strijd aan de stembus nog hardnekkiger dan ooit maken.

En, *last not least*, het zal veel sterker dan dusver de noodzakelijkheid van samenwerking, tegelijk met het *onzedelijke* en dies *ongeoorloofde* van samenwerking oplossen voet, op avontuur, zonder vast beding, doen inzien.

Met het oog hierop heeft ook ons blad, eer het te laat was, de alarmklok geluid.

Isolément is de zogepraal en vierjarige overheersching van uw wederpartijder; edoch met uitzicht op triomf voor uw eigen beginselen in het tijdperk dat daarna komt.

Samenwerking op avontuur geeft kans op een schijntriomf, die reeds in het tweede jaar verspeeld is en in de dagen, die daarna komen, uw tegenstander absoluut meester van het terrein laat.

Allen *samenwerking op vast beding* biedt kans en op triomf en voor dien triomf duurzaamheid.

Uit de Pers.

Het „*Monsterverbond*” wordt in een tweede opstel van de *Nieuwe Zwolsche Courant* verder besproken.

Het blad begint met den raad te geven, dat kiezers, die den Antirevolutionairen beginselen zijn toegedaan, op Antirevolutionaire kandidaten moeten stemmen. Dat deze raadgeving niet zoo overbodig is als 't wel schijnt, toont het blad aan met verwijzing naar de heeren Buytendijk, Bronsveld en Van Leeuwen, die, ondanks hun instemming met het *beginsel* der Antirevolutionairen, in de *praktijk* met de Revolutionairen wenschen mee te gaan. Terecht wordt die honding onwaardig genoemd. Evangeliebelijders arm in arm met modern, vrijmetselaars en verklaarde godloochenars — dat strijdt tegen verstand en gevoel!

Onder onze tegenwoordige kie-regeling moesten wij soms reeds bij eerste stemming een roomschen kandidaat stemmen, niet omdat men in hem een geestverwant zag, maar omdat men tusschen twee kwaden kiezen moest en dan liever een Roomsche koos dan een Liberalist.

Op éénheid in de antirevolutionaire geleerden kan niet genoeg worden aangedrongen. Men late toch de kerkelijke kwestie buiten de staatkunde. Veronderstelt eens, dat sommigen beslist een antidolerenden kandidaat gingen eischen en anderen even beslist een dolcerenden, dat wij dus tijd verspillen met kraakeken over de vraag: wie op den bok zou zitten. Zouden wij dan niet gevaar loopen, dat een tegenstander inmiddels de teugels greep, de zweep over de paarden legde en ons, vóór we 't wisten, in de stad der zeven heuvelen of in 't modern Babylon afzette?

Dit gevaar wordt met cijfers aldus verduidelijkt:

In zeker enkelvoudig district beschikken de geloovige Protestanten over 1500 stemmen, de Roomschen over 1000 stemmen en de Liberalen (met inbegrip der Bronsvelden) ook over 1000 stemmen. Als wij nu aannemen, dat de Roomsche en Liberale kandidaten *alle* stemmen hunner geestverwanten verkrijgen, maar dat de Antirevolutionairen hunne stemmen over twee kandidaten verdeelen, zoodat de antidolerende er 750 haalt en de dolcerende eveneens 750 — *wie* komen dan in herstemming? De Ultramontaan met den Revolutionair! En de Antirevolutionairen, die in het district de meerderheid vormen, mogen den Paus feliciteeren of de schim van Rousseau!

Zal het niet tot zulk zondig verspelen van onzen invloed komen, dan moet thans de vereeniging van allen, die van antirevolutionairen huize zijn, tot stand komen door vergaderingen en kiezersbonden: daartoe dus alle krachten ingespannen!

Of de mannen die de antirevolutionaire vertegenwoordigers zullen kiezen in het parlement *samenwerking* met andere partijen moeten zoeken, of strikt *geïsoleerd* moeten blijven; of de antirevolutionairen bij mogelijke herstemming den ultramontaan, den liberaal of den radicaal moeten steunen? Op deze vragen durft het blad geen „beslissend antwoord” geven, wel geeft het een „kostelijken raad” ten beste. Het verwijst voor het antwoord op die vraag naar de *leiders* „die hoofdkantoor houden in de Warmoesstraat 106, Amsterdam” en naar het Centraal-Comité, dat juist dient om ons in moeilijke zaken raad te geven.

Wij bezitten alzo, wat de oudste partijen vruchteloos zoeken. De Roomschen loopen, ondanks hun kerkelijke eenheid, op staatkundig terrein nog altijd in gebroken gelederen. En de liberalen? Die hebben zich aan het opstellen van een Program nooit gewaagd. Het zou hun een liefding waard zijn te kunnen aantoonen, dat één bunter

geestverwanten, die de „*Liberale Unie*” als een „*Unie van oneenigheden*” betitelde, den bal heeft misgeslagen. En dan de *anti-Standaard*; wat een verwarring in hun legertje! Ds. v. Veen vraagt uw stem voor een niet-dolerend antirevolutionair; Ds. Buytendijk wil, dat ge u van stemmen onthoudt; Dr. Bronsveld verzoekt u zelfs te stemmen op Liberalen.

Wij, Antirevolutionairen, hebben onze politieke fondsen belegd bij de firma Centraal-Comité en Kamerclub, een seculere en solide onderneming. En als wij onzen leiders slechts *vertrouwen* blijven schenken, kunnen wij rekenen op een flinke winst.

Het blad besluit met den raad: „Prijz uw organisatie, toon u dankbaar, volg met vrouwen.”

We merken hierbij op, dat, schoon „volgen met vrouwen” tot op zekere hoogte goed en noodig zelfs is, men altijd wel bedenke, dat wie blindelings volgt, niet zelf behoeft toe te zien. En daartegen geldt het woord, dat we dezer dagen uit de *Zeeuw* aanhaalden: Niet juist het winnen van *volgers*, maar het vormen van *belijders* moet ons ideaal zijn.

De organisatie is goed. Maar . . . alles komt er op aan of zij het blijven zal, d. w. z. of we vóór 't getij verloopt bijtijds de bakens verzetten. 't Is een goed teken, dat heel onze pers er op aandringt.

En de dankbaarheid eindelijk — we weten, waar die behoort, Wien ze gelden moet.

Wezen we onlangs op de behoeften van de kleine pers, de *Amst. Cour.* acht het voor alle partijen een geluk, dat de wensch dezer pers reeds weerklank vond in de Tweede Kamer, n.l. om het hoogste gewicht der couranten, die voor 1/4 cent kunnen verzonden worden, van 25 tot 35 grammen te verhoogen. Deze verhooging zou volmaakt overeenstemmen met de eischen der praktijk. Immers op de kleine pers wordt de taak gelegd de nieuwe kiezers voor te lichten. Het port behoort verlaagd of het maximum-gewicht verhoogd te worden. Het eerste kan niet, dus moet het laatste. Evenzoo dient in het afstemmen — een noodeloze last — verandering gebracht.

Buitenlandsch Overzicht.

Amsterdam, 8 Nov.

De uitkomst.

Glad en handig heeft Frankrijks eerste minister zich, gelijk men gisteren zag, bij de behandeling der vraag: een onderzoek of niet? er door geholpen. Toch belet dit niet, dat ook hij niets er tegen wist in te brengen dan dat het de republiek zou schaden; ten tweede heeft zeker de republiek door de zitting niet in aanzien gewonnen; ten derde is toch besloten tot wat het Kabinet niet wilde. Dat het echter daarom niet heen zal gaan staat thans vast. Ook Grévy ziet weer kalm de toekomst in.

De radicalen kennen zich natuurlijk de eer van den uitslag toe. Hun voorstel heeft dat van den Bonapartist verdrongen. Inderdaad is wat men nu krijgt iets geheel anders. Wat eerst bedoeld werd was, zoo 't heette, gericht tegen de republiek en bepaalde feiten betreffend. Wat nu moet volgen is een algemeen onderzoek, dat over 10 jaar loopt en dus ook het ministerie van 16 Mei treft. 't Is zeer waarschijnlijk, dat het in 't vergeetboek raken of aan de algemeene onverschilligheid een stillen dood zal sterven. De bladen der rechterzijde noemen de zitting niet ten onrechte; den dag der misleiding. Men is uitgekomen, waar men niet zijn wou.

De radicalen, minus de ultra, weigerden met de rechterzijde saam te gaan. Veigender crisis deinsden ze terug.

Gelijk men hierachter ziet, heeft de senaat 't conversieplan aangenomen en is, als gemeld werd, Caffarels geding begonnen. Het betreft hem, d'Andlau en de vrouwen Limouzin e. a. Caffarel wordt beschuldigd van pgingen om sommen te verkrijgen voor 't verschaffen van riddersorden; d'Andlau, dat hij handel dreef in al wat niet te koop zijn moest. Hij ontving geld „voor zijn armen” en behoeft in ruil een orde enz. D'Andlau is naar men weet voortvluchtig.

Nog eens een Drietal.

Als ten vorige male geldt dit opschrift den Duitschen keizer, diens zoon den kroonprins, en vorst Bismarck; alle drie nog steeds ongesteld.

De keizer, de oudste, bevindt zich op het oogmerk, betrekkelijk gesproken, het best; hij is zelfs op verrassende wijze gebeterd en arbeid dagelijks.

Daarentegen hebben zich bij den kroon-

prins, behalve een toenemende heerscheij
verschijnselen vertoont, welke de kroon-
prinses, op raad van den lijfarts, aanleiding
hebben gegeven den Engelschen Dr. Mac-
kenzie, die den prins behandeld heeft, te te-
legrafeeren om terstond over te komen.
Deze verschijnselen bestaan in vlekken en
zwellingen. Nadat Mackenzie te San Remo
aangekomen was en den lijder onderzocht
had, berichtte hij, dat wel de algemeene ge-
zondheidstoestand van den kroonprins bij
voortdurend voortreffelijk is, maar dat de
plaatselijke kwaal een ongunstiger karakter
aangenomen heeft. Ofschoon er nog geen ge-
vaar aanwezig is, heeft hij toch de ontbie-
ding van twee zaakkundigen op het gebied
der keelziekten verlangd, namelijk van Dr.
Schroeder te Weenen en Dr. Krause te
Berlijn.

De keizer heeft daarop zijn kleinzoon
prins Wilhelm gelast zich terstond naar
San Remo te begeven, vergezeld van den
bekenden keeltoeser Moritz Schmidt uit
Frankfort, met opdracht den keizer nadere
inlichtingen te doen toekomen. Van den
inhoud dezer zullen de verder te nemen
maatregelen afhankelijk zijn, als ook de be-
slissing over een mogelijke nieuw kunstbe-
werking. De keizer heeft zich in alle ernstige
familie-aangelegenheden zelf de eind-beslissing
voor te San Remo zal eerstdaags een be-
traadslaging tusschen verscheiden genees-
heeren plaats hebben over de verdere be-
handeling van den kroonprins.

Prins Wilhelm zal denkelijk nog tijdig
genoeg terug zijn om den Russischen kei-
zer te kunnen ontvangen. Van vorst Bis-
marck is dit onzeker. Want hij heeft het
weder te kwaad met de reumatiek, en zijn
lijfarts Dr. Schweniger is naar Friedrichs-
ruhe geroepen.

Ook vorst Bismarck's blad de *Norddeut-
sche* meldt thans, dat de Czaar met zijn
gezin de volgende week te Berlijn zal ko-
men op zijn telagreis van Kopenhagen
naar Petersburg.

De cholera.
Ofschoon verleden week nog zes cholera-
gevallen te Messina zijn voorgekomen, meldt
men uit deze stad, dat de paniek er heeft
opgehouden en de zaken levendiger begin-
nen te worden.

Grootte ongelukken
zijn door den storm op de kusten van het
departement Somme (Frankrijk) veroorzaakt.
Tallrieke visschervaartrijgen waren tijdens
het noodweer op zee. Een twaalf schepen,
het een met negen, het andere met acht
koppen bemand, zijn met man en muus ver-
gaan. Op andere vaartuigen werden de on-
gelukken door den storm overboord ge-
slagen.

Dagelijks worden door de golven de slach-
toffers aan land gespoeld, zelfs op één dag
27 te Hordel en 22 te Crotoy, alle zeer ver-
minkt. De toestand der achtergeblevenen is
verschrikkelijk.

Nadat te Brunswick een paar honderd zie-
ken aan trichinose waren voorgekomen,
een dertigtal hevige, die allen de ziekte
hadden gekregen door het gebruik van on-
voldoende toebereid varkensvleesch, doet de
ziekte zich thans voor te Wildemann, in de
provincie Hannover. In dat bergstadje liggen
reeds 90 menschen ziek. Het vleesch en de
worst waren bij één slag gekocht.

Woensdagavond stegen de ook hier te
lande bekende luchtzeiger Lhoste en een
zeker heer Mangot, directeur van de gasfab-
riek van Montdidier (departement Somme
in Frankrijk) op van de gasfabriek van La
Villette te Parijs, tot het nemen van weten-
schappelijke proeven. Wat is er van de beide
luchtzeigers geworden? Men weet het niet
en vreest door het onstuimige weder het
ergste.

Het helse werktuig, den president van het
oppper-gerechthof der Vereenigde Staten,
Walter, toegezonden, blijkt een topperij ge-
weest te zijn van een dagbladschrijver, die
voor het debiet van zijn blad een opzienba-
rend bericht verlangde de hebben!

Te Berlijn werd dezer dagen de eerste
postzegelbeurs gehouden. De toevloed van
belangstellenden was zoo groot, dat de stoel-
en weggenomen moesten worden uit de
grote zaal en men zich daarna nog niet ge-
makkelijk kon bewegen. In het daartoe be-
stemde boek plaatsten 129 beursbezitters
hun handteekeningen, en met hen waren
ook vele nieuwsgierigen verschenen. Vijf
personen, door het „Postverzamelers-ver-
bond“ te Berlijn tot bestuurders gekozen,
zorgden voor de handhaving der orde. Wie
grote verzamelingen aan de markt bracht
nam plaats aan lange tafels; de verkopers
van kleine hoeveelheden mochten zich onder
de volgende menigte. De omzet was zeer
levendig. Vooral was er veel vraag naar on-
gebruikte-oud-Duitse postzegels. Vierkante
en vienvoetige met een volledige verzameling
oude Pruisische gouden 2 à 300 mark. Voor
enveloppen met oude Mecklenburgse be-
taalden de liefhebbers gaarne 7½ mark.
Van de vroemde mogendheden was Amerika
het ruimst tegenwoordig. Een verzameling
Jamaica postzegels werd voor 1250 mark
verkocht. Ook vond een grote hoeveelheid
Argentijnsche aftek. De eerste uitgegeven
postzegels van Buenos-Ayres brachten 10
à 15 mark, oude Mexicaansche 5 à 6 mark
op. Onder de aangeboden postmerken bevon-
den zich ook Columbiaansche.

Over het algemeen was er minder kooplust
voor verzamelingen dan voor enkele exem-
plaren. Op 10 November wordt de tweede
beurs gehouden. Men is voornemens make-
laan in dienst te stellen, ten einde voor
buitenlandsche verzamelaars, die niet por-
sonlijk kunnen verschijnen, koop en ver-
koop mogelijk te maken. De beursberichten
zullen in het tijdschrift *Der Sammler* opge-
nomen worden.

Binnenland.

AMSTERDAM, 8 November.

Uit de residentie wordt ons gemeld, dat
de voorstellen tot Grondwetsherziening be-
reids door Z. M. den Koning zijn bekrach-
tigd.

In den gezondheidstoestand van den heer
O. baron Van Wassenaer van Catwijk is in
de laatste dagen geen merkbare verandering
gekomen. De lijder is nog zeer zwak.

In zijn jongste vergadering van het Frie-
sche Comité voor Algemeen Kies- en Stem-

recht is onder meer van gedachten gewis-
sel over de gedragslijn, te volgen bij de aan-
staande verkiezingen voor de Kamer van
Honderd. Het bleek dat de afdeelingen van
den bond vrij goed verspreid zijn over de
acht nieuwe kiesdistricten, waarin Fries-
land verdeeld wordt. Slechts in één dezer
districten bestaat maar één afdeeling, in de
meesten twee en in enkele districten drie
of vier afdeelingen. Er werd besloten dat de
besturen der afdeelingen in één district sa-
men het kiescomité voor dat district zullen
uitmaken, zoo noodig met toevoeging van
enkele personen uit plaatsen van het dis-
trict, waar geen afdeelingen zijn.

Besloten werd aan de mogelijk te stellen
candidaten voor de Tweede Kamer als stren-
ge eis voor te leggen: het streven naar de
verwezenlijking van algemeen stemrecht,
zooals dat in de statuten van den bond is
omschreven.

Tengevolge der belangrijke wijzigingen,
die de kiesdistricten, waarover zij haren
werkkring uitstrekte, ondergaan, is de libe-
ralistische kiesvereniging *Vrijheid en Orde*
te Breukelen, ontbonden. Zij ruimt haar
plaats in voor een nieuwe, die op breedere
grondslagen zal gevestigd zijn. Eerstdaags
komen belanghebbenden bij het oprichten
daarvan saam.

Naar de *Post* mededeelt, zal dank zij het
initiatief van den heer L. ridder De van der
Schueren, Donderdag a. s. te Zevenaar een
vergadering worden gehouden ter oprich-
ting van een R. K. kiesvereniging voor het
nieuwe district Raden. Ook het district Dru-
ten zal weldra volgen.

Zoals gisteren reeds met een enkel woord
door ons werd medegedeeld, heeft de Minis-
ter van Waterstaat opnieuw bij de Tweed-
Kamer ingediend het wett. om f 350,000
ondersteuning te verlenen voor de verbe-
tering van de rivier de Berkel. In zijn Me-
morie van Toelichting geeft de Minister een
uiterlijk overzicht van den toenemenden
achteruitgang van de rivier de Berkel en
van de pogingen tot verbetering, welke o. a.
leiden tot oprichting van een waterschap.

De Regering blijft zich verenigen met
het plan, dat strekt tot verbetering van de
afwatering van de Berkel door afsnijding
van talrijke kronkelingen en door vernietig-
ing en verdieping van de rivier, teneinde
het doorstromingsprofiel op elk vak in over-
eenstemming te brengen met de hoeveelheid
water, die afgevoerd moet worden.

Het geven van een behoorlijk profiel aan
de rivier, waardoor vele plaatselijke ondiep-
ten worden opgeruimd, zal in elk geval —
meent zij — der scheepvaart zeer ten goede
komen.

Zij berekent voorts, dat de bijdrage tot
een maximum van f 350,000, in verband met
den tijd van uitvoering der werken, min-
stens over een drietal jaren zal zijn te ver-
deelen.

Ook in den toestand, dat de Berkel ook
moet afvoeren het water dat op het Duit-
sche gedeelte van het stroomgebied, ter
grootte van 43,000 hectaren, valt, ligt h. i.
het groote argument voor de toekenning
van een krachtig Rijkssubsidie, zooals in
dergelijke gevallen aan andere waterschap-
pen toegekend is.

Aan deze verbetering moet een belang-
rijke uitbreiding worden gegeven, waardoor
de kosten aanzienlijk vermeerderen, wat
niet het geval zou zijn, zoo het water-
schap alleen te zorgen had voor den afvoer
van eigen water. Die uitbreiding van kos-
ten kan niet door de landen van het wa-
terschap worden gedragen, zooals een inge-
steld onderzoek duidelijk aantoonde. Eene
afdoende verbetering zal alzoo alleen door
staatsgeld kunnen tot stand komen.

Ook uit Herwijnen is een adres aan de
regering gericht, om te verzoeken dat de
oelvaars onder de bij de wet beschermde
vogels worden opgenomen.

Het bericht betreffende het naar Neder-
land terugkeeren van den hoofdingenieur
der Ned. Zuid-Afrikaansche Spoorwegmaat-
schappij, den heer Snelthage, wordt aldus
toegelicht, dat genoemde ingenieur den 9den
Nov. a. s. uit Kaapstad vertrekt per stoom-
schip *Haarlem*. Zijn komst hier te
lande voor eenige maanden strekt om met
de directie overleg te plegen tot voorberei-
ding van den eerlang te beginnen spoor-
wegbouw; de in het laatste van Juli naar
de Transvaal vertrokken ingenieursbrigade
verzamelde de noodige gegevens.

Volgens een der vele „Haagsche corres-
pondenten“ zou de heer Willem Ketjen
thans eindelijk zich een strafvervolg op
den hals gehaald hebben, door zijn aan-
val in het publiek op verschillende au-
toriteiten. Het is, ook voor den heer Ketjen,
te hopen dat deze „Haagsche correspondent“
ten minste voor ditmaal de waarheid spreekt.
De heer Ketjen kan bij een rechterlijk on-
derzoek zijner zaak, meent hij, niet dan
gebaat zijn, en het wordt bovendien ook
meer dan tijd, dat het volk of de door den
heer K. uitgesproken beschuldigingen vol-
doende zie weerlegd, of zie dat men den
man recht doe.

Nog altijd wandelt de zaak van Dr. Smit's
ontslag door het land en komen uit ver-
schillende hoeken adressen opdagen, die op
vernietiging van het Apeldoornsche gemeen-
teraadsbesluit aandringen. Men kan schier
wel profeteeren dat het Dr. Smit niet helpen
zal want... hij heeft het niet naar den
zinn gemaakt der liberalisten, en die zich aan
deze denkers vergrijpt, kan gevoeglijk alle
hoop late varen.

De Tweentsche „vrije vrijmetselaars“ heb-
ben bij monde van Mr. Hattink te Almelo
den „Meester vrijmetselaar“ Dr. van Eijk,
inspecteur van het middelbaar onderwijs, op
zijn nummer gezet over de houding, die
deze broeder van de „tekenplank“ tegenover
Dr. Smit had aangenomen. De Gereguleerde
algemeen-stemrechtelijke vergaderden over de
zaak, en namen de volgende motie aan, die
merkwaardig is om de wijze waarop van de
Tweede Kamer in gewag gemaakt wordt.
Zij luidt aldus:

„De vergadering van oordeel zijnde, dat
het ontslag van Dr. Smit is eene grove on-
rechtvaardigheid en tevens eene schending
van 't grondwettig recht der burgers;

„Overwegende, dat adressen, strekkende
om aan te dringen op onze gez. volksverte-
genwoordiging, dat zij de geschonden re-
chten der ingezetenen in bescherming nome,
gewoonlijk ter griffie worden gedeponeerd,
m. a. w. doodgewogen;

„Vergencegt zich met hare verontwaardig-
giz uit te spreken over de handelwijze in
dezen van den Apeldoornschen Gemeente-
raad, en roept alle geestverwanten op, om
door daden te toonen, dat Dr. Smit desympa-
thie verdient van alle, op hunne vrijheid
prijde stelliende Nederlanders.“

Het Friesch Comité voor Algemeen Kies-
en Stemrecht besloot aan den Koning te
vragen, het Apeldoornsche raadsbesluit te
vernietigen, om, werd daarna niet voldaan,
dan zou men de krachten in spannen tot
ondersteuning van de reeds aangevangen
pogingen, om Dr. Smit door vrijwillig bij-

dragen een zekere jaarwedde te verzekeren,
opdat hij zijn werken ten voordeele van de
volkszaak ook na zijn ontslag zou kunnen
voortzetten.

Eindelijk heeft ook het hoofdbestuur der
Vereniging van leeraren bij het middel-
baar onderwijs de zaak Smit in een te mid-
delburg gehouden vergadering behandeld,
welke vergadering werd bijgewoond door
bovengeboemde „meester vrijmetselaar“
Dr. van Eijk. Deze middelbare leeraren heb-
ben vermoedelijk in den heer Smit wel de-
lijk den politieke agitator en meer ge-
zien, en schijnen van de onwetendheid en
onbillijkheid van het ontslag nog niet zoo
geheel en al overtuigd te zijn. In een rap-
port zal het oordeel van bedoeld hoofdbes-
tuur nader worden uiteengezet.

Met dat al is Dr. Smit het kind van de
rekening en heeft overvloedig stof tot pei-
nen over de goede hoedanigheden en de
weergaaloze vrijzinnigheid van het heden-
daagsch liberalisme.

DEN HAAG, 8 Nov. Ter viering van het
herinneringsfeest ter ere van Jan Pieters-
zoon Coen, heeft het Indisch Genootschap
een bijzondere bijeenkomst belegd op 22 No-
vember aanst., die in Diligentia gehouden
zal worden, en waarin als spreker over Coen
zal optreden Dr. Schaepman.

HAARLEM, 7 Nov. Overmorgen komt in
onzen gemeenteraad weder aan de orde de
motie van den heer Rethaan Macaré, bij
welke de Raad burg. en weth. uitnodigt een
herziening ter hand te nemen van de instruc-
tien van den architect, van den opzichter over
de werken en gebouwen en van den opzicht-
ter over de gemeente-reiniging, en besluit
de behandeling van het voorstel-Galland
Huet aan te houden, totdat de nadere voor-
stellen van B. en W. ingekomen zullen zijn.
Voornoemde heer Huet, die juist wegens
het debat, dat over bedoelde zaak ge-
houden werd, zijn ontslag als raadslid nam,
is opnieuw candidaat gesteld door de „Vrij-
zinnige Kiesvereniging“. Hij maakt even-
wel bezwaar, die candidatuur aan te nemen,
omdat een der gronden, waarop zij werd ge-
steld, op een misverstand berust.

EDAM, 7 Nov. Ons gemeentebestuur was,
evenals dat van Purmerend, aan 't onderhan-
delen met de Mij. tot exploit. van waterlei-
dingen, en het scheen, dat we binnen niet te
langen tijd in bezit van een uitstekende
leiding zouden geraken; doch die verwach-
ting is de bodem ingeslagen. Men was nl.
van meening, dat een verbinding met de
naabigeleggen fort van invloed op de voor-
waarden kon zijn, maar volgens den minis-
ter van oorlog heeft het rijk geen aanleiding
om de zaak geldelijk te steunen, omdat de
„prijs d'eau“ buiten de defensie lijn is ge-
geven. Op grond van de hooge kosten heeft
nu ons gemeentebestuur en dat van Purme-
rend van verdere onderhandelingen afgezien,
en zullen andere maatregelen moeten ge-
nomen worden.

OMMEN, 7 Nov. Tal van kiezers uit
Daarle en Daarlevreen hebben aan den Mi-
nister van Binnenlandsche Zaken een adres
gezonden, inhoudende verzo: om in eerst-
genoemde plaats een onderkiesdistrict te
vestigen, daar gemelde kiezers 2 à 3 uur van
de stambus te Hellendoorn zijn verwijderd
en dus wegens dien verren afstand het voor
menig kiezer bijna ondoenlijk is om bij ge-
legenheid der stemmingen zijn burgerplicht
te kunnen volbrengen.

WAALWIJK, 7 Nov. Door den Minister
van Waterstaat is bepaald, dat bij de stop-
plaats Kapelle-Nieuwevaart, van den spoor-
weg Zwolle-Waalwijk, een schuilplaats
voor reizigers zal worden gemaakt.

BOISSELE, 7 Nov. Er is bij den eersten
ontdecktekenaar van het verzoekschrift aan
de Provinciale Staten, ter bekraking van een
steiger aan den Schelde-oever, een schrijven
ingekomen, dat aan dit verzoek niet kon
voldaan worden, alvorens de belanghebbende
gemeenten er toe overgingen goede kunst-
wegen te laten aanleggen naar de plaats,
waar de steiger zou gebouwd moeten wor-
den.

Nu, de gestelde voorwaarde is niet over-
bodig; want bij Holland en Friesland ve-
geleken, is het hier nog treurig gesteld met
de wegen. Kunstwegen zijn hier schaarsch
en die er nog zijn, zijn, wegens zuinigheid
der gemeentebesturen, slecht gemaakt, zoo-
dat ze tegenwoordig met den velen regen
meer op modderpoelen met een weinig grint
vermengd gelijken, dan op Mac-Adam wegen.

GEHEND NIEUWS.

Het hoofd van het Leger des heils, ge-
neeraal William Booth, komt Maandag e. k.
op zijn doorreis van Kopenhagen naar Londen,
een bezoek aan de hier gevestigde afdeeling
in de Gerard Doustraat brengen. Dat lokaal
zal dan echter slechts voor houders van toe-
gangskarten open staan.

De *Kölnische Zeitung* deelt iets mede over
de miljoenenjuffrouw No. 2: Trijntje de Jong.
Te Keulen nam voor eenige maanden een
Hollandsche dame haar intrek. Zij gaf zich
uit voor een nicht van den koning van Ne-
derland en betitelde zich: Barones de Jong.
Een zonderlinge tegenstelling met dezen
hoogen rang maakte het gezelschap, dat de
barones koos. Zij had druk verkeer met de
winkeljuffrouwen, die zij tot eten noodigde
en met wie ze uit rijden ging. Toen echter
bleek, dat deze aristocratische dame de
vrouw van een armen dagloover was, kon
ook de firma, die de eer had haar leveran-
cier te zijn, de gevolgtrekking maken, dat
zij dan voor 3000 mark (f 1800) was op-
gelicht.

Het eerste dorp, dat een bezoek van „Heils-
soldaten“ ontvangen heeft, is Spaarndam. De
oefeningen worden daar driemaal 's weke
gehouden in het gebouw der Chr. Ger. Ge-
meente. Het lokaal is altijd eivol en reeds
zijn een zestal nieuwe soldaten daar inge-
schreven.

Men vreest het ergste omtrent het lot der
beide opvaronden van een schip, dat op het
Tjeukemoer aan den grond gelopen is.
Enige inventaris is aan wal gedreven, maar
van de beide personen is tot nogtoe niets
vernomen.

De schade, door den jongsten storm aan
de oesterindustrie berokkend, blijkt grooter
dan men aanvankelijk vermoedde. Nog da-
gelijks doet men de treurige ontdekking dat
er legio oesters, vooral zaaigoed, vernield
verdwenen en onder 't zand bedolven is. Het
aantal weggeslagen zeven is zeer groot. Van
100 gevulde zeven die één persoon staande
had, bleven er slechts 14 gespaard, de an-
dere werden lodig teruggevonden; ieder zeef
hield 3 à 400 oxemplaren jong goed in.

Door de justitie te 's-Hage worden nog
voortdurend opsporingen gedaan, in verband
met de aankondiging van de drie vreemdelin-
gen in de afgelopen week. Gisteren werd
in de kamer van het hotel, waar een der
mannen gelogd had, nog een belangrijke
ontdekking gedaan. Men vond onder den
matras van het bed verborgen een buis met
waarde.

Gisteren zijn in het Huis van Bewaring
van het drietal photographien genomen, die
naar Engeland zullen worden verzonden,
wyl vermoedelijk daar te lande slachtoffers
van de aangehouden te vinden zijn.

De heer J. Courtman, 7 October II. te Utrecht
overleden, heeft de volgende legaten gemaakt:
1. Aan de Doopsgezinde gem. te Utrecht
f 200,000
2. Aan de Societate van de Doopsgezinde
gemeenten in Nederland, gevestigd te Am-
sterdam, f 100,000.
3. Aan het Doopsgezinde Zendinggenoot-
schap in Nederland f 5000.
4. Aan de armen, bedoeld wordende door
de Almoeslenierskamer te Utrecht, f 50,000.
5. Aan de armen, door de onderscheidene
Protestantsche diaconien te Utrecht bedoeld.
f 100,000.
6. Aan het Instituut voor Doofstommen
te Groningen, f 25,000.
7. Aan het Instituut voor Blinden te Am-
sterdam f 25,000.
8. Aan de Maatschappij van Weldadigheid
in Nederland f 5000.

Aan de *Arm. Coor.* wordt het volgende
uit Groenlo medegedeeld:

Enige jongens hebben hier van hun ouders
in last des avonds den een of anderen heer
tegen 't lijf te loopen. Als ze dan voor die
onhandigheid op een pak slaag worden ge-
tracteerd, komen den volgende dag de ge-
belgde ouders bij den burgemeester proces-
verbaal tegen dien „meneer“ eischen, doch
als de zaak onderzocht zal worden geven
zij den heer te kennen, dat ze tegen eenige
vergoeding de zaak wel willen laten rusten.
„Een aardige speculatie“, — zoo lang het goed-
gaat!

De Staats-Courant.

Tot lid van den Hoogen Raad van Adel
is benoemd A. baron Schimmelpenninck van
der Oye van Nijenbeek, te 's-Gravenhage.

Aan Mr. C. H. B. Boot is, op zijn
daartoe gedaan, vervol ontslag verleend als
lid van het college van regenten over de
strafgevangenis te Breda, onder dankbe-
tuiging voor de in die betrekking bewezen
diensten.

De Minister van Waterstaat, Handel en
Nijverheid brengt ter kennis van belanghe-
benden, dat in den loop der maand Decem-
ber a. s. voor de vervulling der betrekking
van aspirant-ingenieur van den waterstaat
een vergelijkend onderzoek zal plaats heb-
ben. Tot dit onderzoek worden toegelaten
Nederlanders, die een voldoende examen als
civil-ingenieur hebben afgelegd aan de Poly-
technische school te Delft, mits zij op 1
Januari 1883 niet ouder zijn dan 28 jaar.

De heer J. P. A. Koster is gesteld ter
beschikking van den Gouverneur-Generaal
van Nederlandsch-Indië, om te worden be-
noemd tot derden stuurman bij de gouver-
nements-marine daar te lande.

Kerk en School enz.

Toezegging van Beroep.

NED. HERV. KERK.
Naar Oosterzee c. a., aan J. H. H. Bange,
te Utrecht c. a. — Naar Schoonebeek aan
Ds. D. Cladder te Gramsbergen. (Verbeterd
bericht.)

Beroepen.

NED. HERV. KERK.
Te Oud-Alblas (cl. Dordrecht), S. Dijkstra,
te Hilversum. — Te Kuinre, A. Lagerweij,
te Hoogeveen. — Te Utrecht, J. H. L. Roo-
zemeyer, te Arnhem.

Aangenomen.

NED. HERV. KERK.
Naar de Wijk c. a., door H. C. Speckman,
te Noordwijk. — Naar Neerlandbroek (cl.
Wijk bij Duurstede), door P. J. Hopman, te
Ouderkerk aan den IJssel. — Naar Hooge-
beintum, door A. de Jong, te Surhuister-
veen.

CHR. GER. KERK.
Naar Zegwaard, door P. Koster, te Leeu-
warden.

LUTH. KERK.

Naar 's-Hertogenbosch, door F. Meijer, te
Nieuwe-Pekela.

Bedankt.

NED. HERV. KERK.
Voor Schiedam, door S. Ulfers, te Olde-
mark. — Voor Zuid-Beierland, door H. Pop,
te Hagstein.

CHR. GER. KERK.
Voor Katendrecht, door A. Voogel, te
Zalk.

ALKMAAR, 7 Nov. Toen op het verzoek tot
Reformatie aan den kerkeraad der Ned. Herv.
gemeente alhier afwijzend was beschikt, zijn
de mandatarissen onder leiding van den con-
sulent Ds. P. van Son, bijeengekomen, tot
het kiezen van een kerkeraad. Zondag nu
verder deze kerkeraad door denzelfden predi-
kant bevestigd, na een voorafgaande predi-
catie over 1 Tim. 4:16. In een daarna ge-
houden kerkeraadsvergadering werd het
Synodale juk afgeworpen en daarvan kennis
gegeven aan bevoegde autoriteiten. In den
avonddienst werd aan een vijftal kinderen
de H. Doop toegediend.

Gisteravond werd in het „Gebouw voor
den Werkenden Stand“ de gewone half-
jaarlijkse samenkomst gehouden ten be-
hoefte van de drie Amsterdamse vereeni-
gingen tot redding van gevallen vrouwen.

De socialistische schijnen er den laatste tijd
veel werk van te maken, zich op verschil-
lende vergaderingen te laten zien en hooren.
Niet juist, omdat zij in de te behandelen
zaak belang stellen, maar omdat zij iedere
gelegenheid willen aangrijpen tot verbrei-
ding van hun begrippen.

Zoo bewoerde op deze vergadering een
socialist: eerst, dat het de groote heeren
waren, die de zonde van ontucht kweekten,
toen, dat de armoede de oorzaak was. Vele
meisjes hadden geen voldoende middelen
voor de alernoodzakelijkste levensbehoeften
en vervielen daardoor tot onzedelijkheid.

Ds. Pierson wees den spoker er op, dat
hij zichzelf tegensprak en voorts, dat ook
deze zonde niet bepaald aan een stand of
klasse eigen was, maar steeds voorkomt uit
het menschenhart, „dat boos is“.

Door Ds. M. van Geuns, sedert 1869 pre-
dikant der Doopsgezinde gemeente te Leeu-
warden, zal na 40-jarigen dienst emeritaat
worden aangevraagd.

SNEEK. De zich noemende diakenen van
de Hervormde gemeente alhier, hebben den
armen, die met de synodale organisatie
hadden gebroken, hot onderhouden ontzegd.

MAASLAND. Tot onderwijzer aan de Chris-
telijke school alhier is benoemd de heer S.
Laansma, in gelijke betrekking te Hil-
versum.

Het gotal kinderen, dat van de diaconie-
school te Rotterdam verwijderd is, omdat
hunne ouders zich bij de doeleerden hadden
aangesloten, bedraagt ruim 300, welke daarna
op de christelijke scholen geplaatst zijn.

Ds. P. van der Sluis, pred. bij de Chr.
Gereform. gemeente te Alfen aan den Rijn,
heeft wegens redenen van gezondheid zijn
eervol emeritaat aangevraagd.

AARLANDERVEEN. De president-kerkvoogd
der Nl. kerk (doeleerden) alhier, de heer
P. van Leeuwen Ds., is, van wege wat
classicaal bestuur van Leiden, doende de
des kerkeraads is, tegen heden voor de art-
rechtbank te 's-Hage gedagvaard, ter zake dat
hij weigerachtig is en blijft om den toegang
tot den kerk te verlenen Voor de eischende
partij trad op Mr. Was, te Leiden, en voor
den gedaagde Mr. Jhr. De Savornin Lohman,
te 's-Hage. Elischer concludeerde tot in bo-
zittingstelling van het kerkgebouw zoo noodig
met behulp van den sterken arm. Op ver-
zoek van den advocaat van den gedaagde,
werd de zaak 14 dagen uitgesteld.

VENENDAAL, 7 Nov. Nadat hier Donderdag
11 in de kerk der Chr. Ger. gemeente ont-
der leiding van Dr. Eisma, predikant te Ben-
nekom, de bevestiging der kerkeraadsleden,
ouderlingen en diakenen had plaats gehad,
lijst in een kerkeraadsverordening van den vol-
genden dag het Synodale juk afgeworpen
en de kerkverordening van 1618/19 aanvaard.
Reeds lang werd naar dit oogenblik uitge-
zien, maar steeds aarzelden men, omdat het
zoo mogelijk vermeden moest worden, naast
den raad der Chr. Ger. kerk een tweeden op
gereformeerden grondslag te stellen. Even-
wel toen een vereniging tusschen de gere-
formeerden is beproefd en begonnen, is
daarop besloten, in overleg met de Christ. ge-
reformeerden voorhands een kerkeraad te
benoemen, totdat deze twee gereformeerde
kerkeraden één worden zullen.

De heer Dr. E. Koermann is toegelaten
als privaet-docent aan de Amsterdamse
Universiteit, in de Oud-Duitsche en Ro-
maansche taal.

VISSCHERIJ.

De vischomzet begint te IJmuiden groote
afmetingen te verkrijgen. Terwijl de heer
Arnold alle pogingen in 't werk stelt, om
het monopolie van den vischafslag te be-
houden, doet zich toch nog concurrentie voor.
Deze week is een tweede commissaris aan-
gesteld en voor rekening van anderen in
dienst gesteld. Naast den eersten afslag ziet
men thans ook een tweeden afslag, waarin
vooral Engelsche visch wordt afgeslagen.
Wordt van Scheveningen gezegd, dat de
vischomzet ruim 2 miljoen gulden jaarlijks
bedraagt, niet onmogelijk is het, of dit zal
over een paar ook van IJmuiden kunnen
gezegd worden. Reeds nu zijn er weken,
waarin niet minder dan 390 vischschoepen
aan de steigers van den afslag liggen. Veel
schuiten brengen om de acht dagen visch
aan.

Men schrijft ons uit Kampen:
De aanvoer van visch, zoowel zee- als
riviervisch, was de afgeloopen week en naar
den tijd van 't jaar, tamelijk voldoende.
Aangevoerd werden ten mer markt verkocht
een groote hoeveelheid schelvisch en schol,
door Urker visschers aangebracht, verschei-
dene manden met schelvisch verder per
spoor herwaarts gezonden, een 50tal man-
den met blei, baars, voren, bot en aal en
enige schuiten met spiering en garnalen.
De prijzen liepen zeer uiteen, doch konden
over 't algemeen niet hoog genoemd worden.

Familie-berichten.

BEVALLEN:
Kralingen, 4 Nov. P. A. van der Plas-
Heijblom, D. — Zwolle, 4 Nov. P. Brugge-
meijer-Kusters, D. — Rotterdam, 5 Nov. J.
A. Kortman-Hutscherhuyter, Z. — Rot-
terdam, 5 Nov. J. Gieseler-Been, Z. — Ede,
5 Nov. J. Kelf-Groves, D. — Amst., 5 Nov.
R. Kattenburg-Ricardo, Z. — Haarlem, 4
Nov. W. C. Barger-Pocke, D. — Haarlem, 6
Nov. H. L. G. Vogel-Molenkamp, D. — Amst.,
6 Nov. J. Grave-Stijger, Z. — Den

Z. W. S. M.A.100-1000.5	55½	55%	—
Z. West. Sp. M..80005	—	—	—
Zweden.			
Zweedsch-Noorw.spoor	56	56¾	56¾
Amerika			

Zweeden.	56	56 3/4	56 3/4
Zweedsch-Noorwspoor Amerika.	—	—	—
Atchis Top. C.v.Aand.	—	—	—
Atchis Topeka Obl. 7	—	—	—
Atl. & Pac. W.D. 1e H. O.6	—	—	—
Atl. & Pac. Truts. v. A.	81	—	—
Buff. N.-Y. Phil. C. v. 4	—	—	—
Buff. N.-York m. stort.	19 1/2	19 3/4	—
Buff. N.-Y. Phil. prefer.	—	—	—
Buff. N.-York m. stort.	17 1/4	18	17 1/4
Buff. Obl. 6	—	—	—
Central Pacific Aand.	80 7/8	81 1/2	—
Central Pacific Obl. 6	—	—	—
Centr. Cal Oregon O 6	—	—	—
Centr. Calif. B. Obl. 6	104 1/2	104 1/4	—
Centr. San Josq. Val. O.6	—	—	—
Cent. Cal. Pac. 2e Hyp. 6	—	—	—
Ch. Ohio O. 1 Cp. 1 Mei 6	—	—	—
Ches. Excl. Coup. 1 Mei 6	—	—	—
Chesapeake 1e Hyp. 6	102 1/2	102 3/4	—
Chic. Atlantic Mj. Obl. 6	77 1/4	77 3/4	—
Ch. G. Trk. 2e Hyp. Obl. 5	88 1/2	89 3/4	—
Chic. R.-Isl. Ct. v. Aand.	—	—	—
Chic. South-West. O. 7	—	—	—
Clev. Akron & Col. C. v. A.	84 3/8	84 3/4	—
Clev. Col & Czn. 1e H. 6	—	—	—
Clev. Ak. & Col. Alg. H. 5	97	—	—
Clev. Col. & Cin. C. v. A.	—	—	—
Cert. v. A. Rio Grande	24	24 7/8	—
Prof. Aand. 4	59	—	—
Cert. van Aand. 4	59 1/2	—	—
Obligatiën. 4	76 3/4	—	—
Denver-Rio-Gr. Obl. 7	—	—	—
D.M. Fortd. Oblig. 4	—	—	—
D.M. Fortd. Extention. 4	—	—	—
Florida Transita. 6	—	—	—
Centr. W. Sp. M.C. v. A.	10 1/2	—	—
F.C.T. W. Sp. O. R. B. 5	60 1/2	—	—
St. Louis en Calro C. v. A.	10	10 1/2	—
St. L. en C. 1e Hyp. 4	—	—	—
Louis v. Nahav. Cert. A.	58 7/8	59 1/2	—
Louis v. Nahav. Obl. 6	116 3/4	—	—
Louis v. N. 2e Hyp. Obl. 3	—	—	—
Louis v. Sinking Fund 6	105 1/2	—	—
Louis v. Adjum. bda. 6	—	—	—
Louis v. S. Fr. A. 1e pref.	—	—	—
Louis v. San Fr. 2e pref.	—	—	—
Louis v. S. Fr. commons.	—	—	—
Louis v. S. Franc. Obl. 6	—	—	—
Algem. Hypoth. 6	111 1/2	—	—
Lv. Wichita and West.	110 3/4	—	—
Lv. 1 Hyp. Salem & Ark. 5	—	—	—
Mexican Nat. Sp. 1e H.	—	—	—
Mich. Centr. C. v. Aand.	—	—	—
Milw. S. Paul C. v. A.	—	—	—
Milw. Comm. Stock.	—	—	—
Milw. S. Paul (pap.) Obl. 7	—	—	—
Milw. in goud Obl. 7	—	—	—
Milw. Lake S. D. O. 6	—	—	—
Miss. Kans. Tex. Aand.	18 3/4	19 1/2	19 7/8
Miss. Kans. Tex. Obl. 7	103	—	—
Miss. K. en T. Alg. Hyp.	68 3/4	69	—
Miss. Incomebonds. 6	—	—	—
Miss. U. P. S. - Br. Cert. 6	—	—	—
Miss. Pac. South Obl. 6	90 7/8	—	—
Missouri Pacific C. v. A.	—	—	—
New-Y Erie W. S. Aand.	28	—	—
N.-Y. Cert. van pref. A.	—	—	—
N.-Yok Ct. en Hudson.	—	—	—
Ontario Westp. Aand.	—	—	—
Ont. Crt. m. Comit. Slew.	16	16 1/2	—
N.-Y. Pensylv. Ohio. 6	108	108 3/4	—
S Paul Min. & Man. Ob. 7	111 3/4	—	—
St. P. Gee. Sch. Ob. 6	—	—	—
St. P. Min. gec. Sch. 4 1/2	97 3/4	—	—
Tol. Peoria 2e Hyp. 1 C. 4	1 3/4	—	—
Tex. & N.-Orl. Sab. div.	—	—	—
Un. Pac. Hoofd. Aand.	—	—	—
Pac. Un. Cert. v. A.	49 1/2	50 1/2	50 1/2
Union Pacific Obl. 6	—	—	—
Union Tr. Bs. Coll. Ob. 6	—	—	—
Union Tr. Bs. Coll. Ob. 6	—	—	—
Wabash S. L. en P. Aand.	—	—	—
Wabash S. L. & P. A. m. st.	29 3/4	30 7/8	—
Brz. 4 1/2 Spw. leen. 4 1/2	—	—	—
Can. Atl. & N. W. 1 H. O. 5	—	—	—
Can. South C. v. Aand.	53 3/4	—	—
Tramweg-Maatschappijen.			
Ned. Tramwegm. O. 4 1/2	60	—	—
Premieleeningen.			
Nederland.			
Stad Amst. a. / 1000.3	—	—	—
Stad Amst. a. / 100. 8	110 1/2	—	—
Amst. Kan. Mj. C. v. A.	—	—	—
Stad Rotterdam. 8	105	—	—

KK. O.Bod.Cred.Anst 3	81 $\frac{3}{4}$	—	—
Stad Weenen 1874....	—	—	—

Th. 100 1866.....3½	—	—	—
Keulen-Minden Sp.3½	—	—	—
Rusland.			
Staatsleening 1864....5	—	—	—
Staatsleeningen 1866.5	—	—	—
Servië.			
Staatsleening.....	—	—	—
Spanje.			
Stad Madrid 1868....3	40%	41	—
Turkije.			
Spoorvegleening....3	8	—	—
Zwitserland.			
Stad Geneve Aand....	—	—	—
Divorson.			
C. Ver. A. Spwf. 1e Ser.	—	—	—
C. V. A. Spwf. 1e S. 1887	85	—	—
C. Ver. A. Spwf. 2e Ser..	—	—	—
C. Ver. A. Spwf. 3e Ser..	—	—	—
Vg. Am. Hyp. Sp. Obl.	102½	—	—
Prov. Quebec. Obl....	—	—	—
Op 21 dagen.			
Geldkoers.			
BELEENING — PROLONGATIE 3 pCt			
Integralen waren een fractie minder aan genaam.			
Aand. Handelsvereniging Amsterdam zijn 1, dito Intern. Cred. — on Handelsvereniging Rotterdam 1 pCt. teruggegaan.			
Daarentegen hebben aand. Kol. Bank zich 1½, Proff. dito ¼, dito Ned. Bank ¼, dito Ind. Hand.bank 1, l'eminuslar Copper Comp. ½ pCt. kunnen verbeteren.			
De buitlen. markt verkeerde algemeen in een slauwere stemming. Inzonderheid ten opzichte van Portugeezen.			
Ook de Russ. spoorwegmarkt was iets minder gunstig gestemd.			
De Amerik., alhoewel in den aanvang iets slauwer, hebben zich later eenigermate kun- nen herstellen.			
Geldkoers 3 pCt.			
Wisselkoers.			
AMSTERDAM, 8 November.			
Londen Kort f 1207 Geld. Londen 2/m.			
f 1199 Geld.			

door plaatsgebrek zijn wij genoodzaakt eenige
advertenties tot een volgend nummer te laten liggen.

ADVERTENTIËN.

Heden verblijde ons de Heere door de
geboorte van een welgeschapen ZOON.
H. G. RIERINK.
J. H. RIERINK—SCHUTTE.
Eemnes-Buiten, 8 Nov. 1887. (8627)

Door Gods goedheid voorspoedig bevallen
van een welgeschapen DOCHTER
J. MULDER—HEEELS.
Haarlem, 6 Nov. 1887. (8638)

Door 's Heeren goedheid voorspoedig be-
vallen van een welgeschapen DOCH-
TER W. M. SCHILDERS, geb. HOGENBIJK.
Huizen, 7 Nov. 1887. (8632)
Eenige kennisgeving aan vrienden en be-
kenden.

Heden overleed in den ouderdom
van bijna 67 jaren, na een gelukkig
huwelijk van ruim 44 jaren, mijne
hartelijke geliefde Echtgenote
ALBERTINA STOFFELS.
JULIEN WOLBERS.
Utrecht, 5 Nov. 1887. (8582)

VERPLEGING.

De Inrichting tot verpleging van man-
nelijke toeval- en zenuwlijders

IS GEOPEND.

T. DEMMENDAAL.
Drempel bij Doesburg, Villa: »Ons Getoogen».
Informatie zijn mede te bekomen bij
den Wel-Edel. Zoon G. Heer Dr. J. M. J.
PANTEKOEK, te Keppel. (7898)

Een fatsoenlijk Jongmensch,

P. G., oud 25 jaar, ruim drie jaren op
een Kantoor werkzaam zijnde en van positie
wensende te veranderen, zoekt eene
betere en geschikte Betrekking van admi-
nistratieve aard, liefst in of bij Rotterdam,
ook is hij genegen als Magazijnmeester
werkzaam te zijn, echter Zondags vrij. Hoog
loon geen vereischte.

Brieven franco, met opgave van condi-
tities, onder lett. R. W., a/d Handelsdrukkerij
van P. J. VERLOOIJ, te Rotterdam.

BETREKING.

Voor een fatsoenlijk Jongmensch uit den
burgerstand, 19 jaar oud, goed ontwikkeld
en eenigzins op de hoogte met Fransch
en Duitsch, wordt eene BETREKING
gezocht in een Magazijn of anderszins, liefst
met kost en inwoning. Brieven franco,
onder lett. P., aan den Boekh. L. D. C.
VAN DOBBEN te Alkmaar. (8633)

WORDT GEVRAAGD

met Febr. of later voor een meisje van 21
jaar, plaatsing in een nette familie tot
assistentie in de huishouding. Zij kan de
eerste beginselen der Duitse en Fransche
taal onderwijzen. Er zal meer op een fat-
soenlijke behandeling dan op salaris gelet
worden. Brieven franco, onder lett. J., aan
de Boekhandelaren J. VAN GOLVERDINGE
& ZONN, te 's-Gravenhage. (8625)

Mevrouw VAN STRALEN—VAN LENNEP
te Haarlem verlangt met 1 Februari 1888,

eene knappe Werkmeid,
P. G., bekend met het opdoen der wasch
en het strijken, niet onder de 28 jaar en
van goede getuigschriften voorzien.
Adres: Wagenweg No. 38. (8629)

Het accuraatst loopend HORLOGE

IS HET

Amerikaansche Waltham Mass.

Bekroond: Parijs, Sidney, Melbourne,
Philadelphia, London. (7006)

AMERIK. ORGELS.

AGENTEN gevraagd voor den verkoop
van Amer. Orgels eener gerenommeerde
Fabriek te Washington.

HOOG PROVISIE.

Aanvraag bij den Hoofdagent-Importeur
M. J. RABUS,
Keizersgracht 305, Amsterdam.

WAARSCHUWING

Nademaal is gebleken, dat het sedert
eenige maanden verschijpend wreekblad:
»De Wereldburger» veelal onjuiste berichten
over de Zuid-Afrikaansche Republiek (Trans-
vaal) bevat, zoo wordt in het algemeen
belang, ieder die tot de Zuid-Afrikaansche
Republiek in eenige betrekking staat of
wenscht te komen, daartegen GEWAAR-
SCHUWD.

De Minister-Resident van de Zuid-
Afrikaansche Republiek:

BEELAERTS VAN BLOKLAND

October-Kaas is de beste.

Puik Zoutemelksche October Etammer
Graskaasjes, wegende circa 4 pond, à
f 1.35 per stuk, franco 10 Cent hooger.
J. C. DONNEE, Alkmaar, Noord-Holl.

S. B. JELLEMA,

OFFINGAWIER bij SNEEK,

Boter- en Kaashandelaar.

Zendt op aanvraag Prijscurant.

HOLLMAN & MIDDELBECK,

Kalverstraat No. 201, Amsterdam.

bevelen zich aan voor levering van SCHILDER-, TEEKENBEHOEFTE enz. enz.

DRAP DE KUSSE

is het fijnste Costnamlaken, het is 2 el breed, in 9 kleuren voorradig en kost
per el f 1.10.

Dameslakens, in effen, geruit, gestreept enz., in honderden soorten, dub-
belbreed van af 30 Cent. Buxskins in groote keuze.

Uitgebreide sorteerden Gekleurde en Zwarte Japonstoffen. Krimprijze witte
Flanelen, solide Bevers en Baaien, en alle andere Artikelen voor het a. s. Seizoen.

190

PRINSENGRACHT,

H. J. VROOM,

schuins over de Westermarkt. AMSTERDAM.

Op aanvraag worden van alle artikelen Stalen franco toege-
zonden door geheel Nederland. (8226)

Bij NOORDEHOFF & SMIT te Groningen, verschijnt:

DE HUISDOKTER voor STAD EN LAND

door Prof. Dr. C. BOCK, Hoogleraar te Leipzig.

Voor Nederland bewerkt door Dr. C. P. TER KUILE, te Enschedé.
TWEDE DRUK.

Prijs f 1.25. Franco per post tegen inzending van een Postwissel à f 1.35.

Tallooze malen wordt ons door onze lezers gevraagd om inlichtingen betreffende
sommige ziekte-toestanden, om raadgevingen hoe ze te verhoeden, te verbeteren of te
genezen. In enkele woorden is daarop geen antwoord te geven; welnu, wie het ernst
is iets degelijks te vernemen omtrent den bouw, de voeding en de werkingswijze van zijn
lichaam in gezondheid en ziekte, hij koope dit boekje voor enkele stuivers en bestudeere het
geregeld en zonder overhaasting. Maandbl. tegen de Kwakzalverij, 4e Jrg. No. 1.

Behalve dat de meeste ziekten en kwalen, waardoor de mensch kan geplaatst worden,
hier beknopt en duidelijk worden beschreven, vindt men ook zooveel van de behande-
ling ter genezing opgegeven, als voor den patiënt en zijne huisgenooten noodig is te
weten, om de genezing te bevorderen. Bij plotseling voorkomende ongesteldheden of bij
ongelukken wordt aangegeven, wat men kan en moet doen, vóór de arts aanwezig
is. — 't Is een nuttig boekje, dat wij in vele handen wenschen.

(Het Schoolblad, 13e Jaargang, No. 29)

JAN HAAS, Boekhandelaar, Boekdruk-
ker en Uitgever van de Nieuwe Prov.
Gron. Courant, bericht den ingezetenen
van de stad en prov. Groningen, dat hij
zijn Nieuwen Winkel geopend heeft in de
Nieuwe Ebbingestraat O. 41,
TE GRONINGEN.

Tot een veelvuldig bezoek wordt belee-
delijk uitgenoodigd. Hij hoopt het ver-
trouwen, hem een kwart eeuw te Delfzijl
geschonken, zich in zijne nieuwe woonplaats
waardig te maken en beveelt zich belee-
delijk aan.

W. C. BUDDINGH,

Oudeschans 31, Amsterdam,

beveelt zich beleeftelijk aan voor de leve-
ring van alle soorten van Binnen- en
Buitenlandsche Bieren, Wijnen, Azijn-
en Limonades Bessenwijn, Vruchten-
sappen enz.

Wegens toenemende concurrentie is de
prijs van Van Vollenhoven & Co's Extra
Stout voortaan 12½ Cent en die van het
Brown Stout 10 Cent per ¼ flesch.

UITGAVE van HÖVEKER & ZONN,
TE AMSTERDAM.

UIT HET WOORD.

Paarlen uit de Heilige Schrift.

Een fraai bewerkt boekje, bevattende
36 prachtige chromolithographiën, met lie-
deren van Nederlandsche dichters (HAS-
BROEK, TEN KATE, KOENEN en anderen) aan
de keerzijde. In rijk geïllustreerden om-
slag, met witte zijde gebrocheerd.

Prijs f 1.—.

In Engeland worden zulke geïllustreerde
»Textbooks» bij duizenden en duizenden
vervaardigd; en zeer veel Exempl. van die
oplagen vinden hun weg in Nederland.
»Ut het Woord» is het eerste Neder-
landsche boekje van die soort.

P. RAMAN, firma P. HUISINGH, Boekh.
Winschoten, debiteert met groot succes de
Vraagboekjes van Ds. H. E. GRAVE-
MEIJER

Gereform. Geloofsleer.

Bijb. Geschied. O. Verbond te en 2e st.
Bijb. Geschied. N. Verbond.

Bij W. F. LICHTENAUER, Muziek-
handel, Rotterdam, is verschenen de tweede
druk van:

ANDANTE QUASI ALLEGRETTO

in E,

voor Orgel met of zonder Pedaal,

gecomponéerd door

JOZ. SCHRAVESANDE,

Organist der Westerkerk te Rotterdam.

Prijs f 0.50.

Dat de eerste oplage binnen vier weken
uitverkocht is, maakt verdere aanbeveling
overbodig.

Vroeger verschenen van denzelfden Com-
ponist:

OP IEZUS GEBOORTE.

Kerstzang voor drie Vrouwenstemmen,
met begeleiding van Piano.

Partituur f 0.60.

Partijen f 0.30.

Drei Klavierstücke.

Prijs f 1.50.

Beiden worden met veel succes gedebe-
teerd, terwijl aan het laatste een zeer gun-
stige beoordeeling in het Muzikaal tijdschrift
»Cecilia» is ten deel gevallen.

3 folio deelen Lectuur

voor f 3.— in pl. f 14.—.

1. GOEVERNEUR'S Oude Huisvriend,
het bekende, moeiteloos tijdschrift dat bestaat,
bevattende degelijke, flinke Romans, der
meest gewilde Schrijvers, Verhalen en Schet-
sen van gemengden aard, Gedichten en
Rijmen, een schat van kostelijke lectuur,
hierin romans en stukken van Malat van
Java, Mark Twain, Kipland, Albrecht
Thijm, Hector Malot, Brunings, Carmen Sylva,
Hugh Conway, Daudet, Polko e. a. Zoo'n
jaargang bevat meer lectuur dan 12 ge-
wone romandeelen, keurige druk op zeer
mooi papier.

2. Familie-Magazijn. Lectuur voor uit-
spanning en nuttige kundigheden, roman-
tische verhalen der beste Ned. en buiten-
landsche schrijvers, reisverhalen, populaire
wetenschappelijke opstellen, vol met fraaie
staalgravuren, zwaar nieuw boekwerk in
folio formaat.

3. Het folio plaatwerk Omnibus. Ge-
illustreerd boek, aan schoone letteren en
kunst gewijd, romans, blikken in het hui-
selijk en maatschappelijk leven, reisbe-
schrijvingen, historie, opstellen enz. enz.,
met honderden fraaie platen, keurig tijds-
schrift, groot folio boekdeel.

Elke compl. jaargang vormt een flink
folio boekdeel, gelijkstaande met 10 à 12
deelen gewonen romandruck. Het zijn de
beste tijdschriften die er bestaan, Goever-
neur's Huisvriend, het Familie-Magazijn en
Omnibus, de nieuwste jaargangen.

Wij ruimen die keurige, nieuwe onopen-
gesneden jaargangen op als volgt: Huisvriend
voor f 1.25 per deel, Familie-Magazijn
f 1.25, Omnibus f 1.25, 2 bij elkander
voor slechts f 2.25; alle 3 te zamen voor
f 3.—, dus f 1.— per compleet deel, alles
franco. De voorraad is klein en de uit-
verkoop spoedig afgelopen. Tegen zending
van een postwissel, waarop staat: Lectuur,
benevens »Huisvriend», »Familie-Magazijn»
of »Omnibus», bij GEBR. COHEN, Maga-
zijnen van Goedkope Boeken, te Arnhem
of te Nijmegen.

Abshaubins of Anti-Rhumatische WATTEN.

De Rhumatische lijdens worden op de
krachtige werking dezer bereide Watten
attent gemaakt.

Prijs 30 Ct. per pakje.
Hoofddepot bij A. BREETVELT Az. te
Delft, die deze Watten o. a. verkrijgbaar
heeft gesteld bij:

H. J. Renken Jr., N.Z. Wed. Bosman, Gouda,
Voorburgwal h. Mol-
steeg, Amsterdam.
A. W. Schade & Zonen,
idem Leidschevestraat
en Nieuwendijk, in
de Vijf.

Mours & Co., Rapen-
burg, Amsterdam.
Christiaan Annegarn,
id., Paleisstr. hoek
Singel.

Wed. J. P. van Door-
nenwaard-Ham, Ko-
ningsplein, Amster-
dam.

G. de Barbanson, N.
Diep.
Wiebols, Purmerend.
H. Meijer, Haarlem.
G. van der Geur, Wad-
dingsveen.

N. J. Sanders, Leliden.
Iserlof & Zonen, 's-Hage
Goz. Willems, Schie-
dam.

J. H. Koller & Zoon,
Rotterdam.
S. J. G. Wolff, West-
nieuwland, Rott.

N. A. Stempels, Dordr.
W. Fagginger Auer,
Middelburg.

D. Hildernisse, Goes.
J. Smita, Zierikzee.
J. C. van Aken-Kroon-
en, Broda.

M. Loozen, Klundert.

Pfaff-Naaimachines,

met hoogen Arm en belangrijke verbeteringen, uit-
sluitend verkrijgbaar in de Magazijnen van:

H. BRÜCKMANN,

Amsterdam, Spulstraat 121, Rotterdam, Hoogstraat 347.

Drie jaren soliede garantie en volkomen onderricht.

FABRIEK en REPARATIE-INRICHTING.

NEDERLAND.

Naamlooze Vennootschap van Verzekering op het Leven.

Goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 17 Juli 1858.

Gevestigd te AMSTERDAM: Keizersgracht No. 245.

Directeuren; Mr. LEONARD WOLTERBECK en Mr. L. J. DUBOURCQ.

Verzekering bij overlijden. — Verzekering bij overleving. — Verzekering bij leven
op een bepaalden dag. — Saamgestelde (gemengde) verzekering, — Dadelijk ingaande
en uitgestelde lijfrente. — Studie- en uitzetverzekering. — Overlevingskassen.

Inlichtingen en tarieven zijn te bekomen aan het KANTOOR te AMSTERDAM
en bij Heeren Agenten buiten Amsterdam.

Verzekering van f 100 bij overlijden.

Onderdom: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60.

Jaarl. premie: f 1.82, 2.—, 2.29, 2.68, 3.17, 3.80, 4.62, 5.71, 7.21.

Bouwkunde. Bouwkunde.

Bouwkunde. Bouwkunde.

BOUWKUNDE. BOUWKUNDE.

f 7.90 in plaats van f 21.20.

BOUWKUNDE. Neen, nooit gebeurd!

Een geheel nieuw prachtig werk over Burgerlijke Bouwkunde, pas verschenen,
het fraaie werk van MORRE, Burgerlijke Bouwkunde, constructie der onderdeelen
van gebouwen. Dit groote werk, vooral over trappen en innerlijke bouwdeelen, is voor
een korten tijd verschenen en kostte f 21.20. Het bestaat uit een flink deel tekst of
beschrijving, benevens een groot folio schuifportefeuille met 59 groote dubbele platen,
waarop ruim 1100 figuren met detailteekeningen en plattegronden duidelijk worden
weergegeven. De schrijver zegt: de constructie der onderdeelen van gebouwen
beheerscht in hooge mate de duurzaamheid en de werken van elk gebouw, enz. en
verder een boekwerk, dat de constructie van alle onderdeelen der gebouwen zoo
volledig behandelt, dat het werkmans, baas, studeerende en architect in alle
opzichten bevredigt. Dit practisch, uitgebreid nieuw bouwkundig werk, onmisbaar
voor elk die met het bouwvak te maken heeft, verkoopen wij tijdelijk uit voor den
ongelooflijken spotprijs van slechts f 7.90. De geheele voorraad van dit kolossaal archi-
tectonisch boek (de atlas in schuifportefeuille er bij) is slechts 162 ex., die, omdat
het een der practische boeken is die er op dit gebied zijn, spoedig zullen zijn uitver-
kocht. Iedere Timmerman, elke studeerende, ieder particulier, die met bouwkunde in
aanraking komt, zal er schatten van nut uit kunnen putten. Spoed, spoed dus voor
dit eenig nooit anders voorkomend aanbod. Uitsluitend bij GEBR. COHEN, te Arnhem
of te Nijmegen, tegen zending per postwissel waarop staat Bouwkunde Ad Notam.
Indien men franco toezending verlangt, kost dit, omdat het circa 5 kilo weegt 25
Cents extra. Hierop bij de toezending van den postwissel te rekenen, f 7.90 of
franco f 8.15.

Bij J. A. WORMSER, te Amsterdam, is verschenen:

De Vleeschwording des Woords.

DOOR

Dr. A. KUYPER.

(Met een inleiding over Prof. BüHL's »Dogmatiek»).

Prijs in linnen stempelband f 2.40; ingenaaid f 1.90.

De Twaalf Patriarchen.

BIJBELSKE KARAKTERSTUDIËN,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Prijs in linnen stempelband f 1.—; ingenaaid f 0.75.

DICKENS! DICKENS! 8°. EDITIE.

Nog een kleine stapel mooie deelen van DICKENS voor
60 CENT, 60 CENT, 60 CENT, 60 CENT.

Dickens' werken, die wij tot buitengewoon geringen prijs opruimen. Dickens
voor slechts 60 Cents per deel! In het bekende, zoo algemeen gezochte handige
formaat, post octavo Editie. De druk is bijzonder fraai en het papier flink en stevig.
De vertaling en bewerking is van MENSING, WESTHEESEN en den Ouden Heer
SMITS (Dr. LINDO). Elk deel in gelithogreerde omslag en eene plaat voor
den titel.

1, 2, 3. DICKENS. Het verlaten Huis, 3 dln.	f 1.80 in prachtb.	f 2.20
4, 5, 6. DICKENS. Kleine Dora, 3 dln.	» 1.80 »	» 2.20
7, 8, 9. DICKENS. Dombey en Zoon, 3 dln.	» 1.80 »	» 2.20
10, 11, 12. DICKENS. Onze wederzijdsche Vriend, 3 dln.	» 1.80 »	» 2.20
13. DICKENS. De Klok, 1 deel	» 0.60 »	» 1.—
14, 15. DICKENS. De Klok, Pickwick en zijne Reisge- nooten, 2 deelen	» 1.20 »	» 1.60
16, 17. DICKENS. Barnaby Rudge, 2 dln.	» 1.20 »	» 1.60
18, 19. DICKENS. Groote Verwachtingen, 2 deelen.	» 1.20 »	» 1.60
20, 21. DICKENS. In Londen en Parijs, 2 deelen.	» 1.20 »	» 1.60
22. DICKENS. Slechte tijden, 1 deel.	» 0.60 »	» 1.—
23, 24. DICKENS. Kerstvertellingen, 2 deelen.	» 1.20 »	» 1.60
25, 26. DICKENS. Schetsen van Boz, 2 deelen.	» 1.20 »	» 1.60
27. DICKENS. Het Geheim van Edwin Drood, 1 dl.	» 0.60 »	» 1.—
28, 29, 30. DICKENS. Het leven van Dickens door For- ster, 3 deelen	» 1.80 »	» 2.20

De geheele verzameling bestaat uit 30 deelen, die, ineens genomen, slechts
f 14.— kosten. Alles wordt franco en goed verpakt verzonden. Een deel kost 60 Cent,
5 deelen ineens à 55 Cent = f 2.75; — 10 deelen à 50 Cent = f 5.—.

Deze Werken zijn ook in extra fraaie Prachtbanden tegen den inkoopsprijs
van 40 Cent voor elk compleet werk verkrijgbaar.

De 30 deelen hebben 14 Prachtbanden te zamen en de geheele collectie van 30
deelen voor f 14.—; of in 14 Prachtbanden, die zoo te zamen een rijk aanzien heb-
ben, voor f 19.—.

UITVERKOOP DICKENS schrijve men op den aan ons te zenden Postwissel,
benevens de verlangde nummers, en geechiet onmiddellijk franco toezending, goed
verpakt, alleen en uitsluitend uit de Magazijnen van Goedkope Boeken van GEBR.
E. & M. COHEN, te Arnhem of te Nijmegen. (8686)

GEDRUKT TER KONINKL. NEDERL. STOOMDR. WARMERSTRAAT 106, AMSTERDAM.